

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra. Eriolukorra lahendamiseks kehtestasid Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht eriolukorra meetmed, mille eesmärk oli tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 epideemilist levikut. Vabariigi Valitsuse kehtestatud eriolukord lõppes 17. mail 2020. a.

Eriolukorra lõppedes kehtestas Vabariigi Valitsus liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud, mille eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*).

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkte 2 ja 3 ning lõiget 8.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud. Piirangute eesmärk on vähendada isikutevahelisi kontakte ning vältida suuremate hulkade inimeste koosviibimist ja seeläbi viiruse levimist.

28. detsembri 2020. a seisuga on Eesti COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 viimase 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 elaniku kohta 558,70. Viimase ööpäevaga lisandus 2976 testi tulemust, nendest 416 olid positiivsed. Haiglaravil on 423 patsienti, juhitalval hingamisel on 20 patsienti. Kokku on Eestis koroonaviiruse tagajärjel surnud 213 inimest.

51. nädala jooksul lisandus 3699 haigusjuhtu. Võrreldes eelmise nädalaga on haigestumus suurenenud 17,0% võrra. 48. nädalal moodustas haigestumuse juurdekasv 11,5%, 49. nädalal 24,3%, 50. nädalal 15,4%.

Alates 49. nädalast on haigestumuse intensiivsust hinnatud Eestis tervikuna väga suureks. Viimase 14 päeva jooksul registreeriti haigusjuhte kõikides maakondades. Ei ole ühtegi maakonda, kus viimase 14 päeva haigestumus on alla 50 juhu 100 000 elaniku kohta.

Aktiivseid koldeid oli 50. nädalal 95, enamik Ida-Virumaal. Haigestumine on kasvutrendis viies maakonnas (Harjumaal, Järvamaal, Läänemaal, Pärnumaal ja Raplamaal). 51. nädalal võis tuvastada haigestumuse stabiliseerumise märke kolmes maakonnas (Hiiumaal, Saaremaal ja

Võrumaal). Seitsmes maakonnas on välja kujunenud mõõdukas langustrend (Ida-Virumaal, Jõgevamaal, Lääne-Virumaal, Põlvamaal, Tartumaal, Valgamaal ja Viljandimaal).

51. nädalal tuvastatud haigusjuhtudest jäi nakatumiskoht teadmata 981 (34,7%). Nakkuse said perekonnas 769 inimest (27,2% üldarvust), tööl 490 (17,4%), mujal 249 (8,8%, kontakt haigega toimus huviringis, üritusel, sõpruskonnas, elukohas, trennis, koguduses, kloostri), õppeasutuses 75 (2,6%), haiglas 41 (1,4%), hoolekandetasutuses 107 (3,8%), välismaal 83 (2,9%), Kaitseväes 16 (0,6%), lastetasutuses 11 (0,4%).

51. nädalal on märgatavalt suurenenud haigete arv vanuserühmas 70–79 a (40%), 30–39 a (26%) ja üle 90 a (29%). Haigete arv vanuses 0–19 a ei muutunud. Võrreldes 50. nädalaga nakatumiskohtade muster märgatavalt ei muutunud.

28. detsembri 2020. a seisuga on Ida-Viru maakonna haigestumus 100 000 elaniku kohta viimasel 14 päeval 978,71 ning Harju maakonnas 724,10.

Eeltoodust nähtub, et viiruse levik on Eestis, eelkõige Ida-Viru ja Harju maakonnas laialdane ning tervishoiusüsteem on eelkõige nendes maakondades sattunud suure surve alla. Viiruse leviku tõkestamiseks lisameetmete kehtestamata jätmisega võib suurde ohtu sattuda tervishoiusüsteemi toimepidevus, eelkõige Ida-Viru ja Harju maakonnas, ning peale plaanilise ravi ümberkorraldamise tuleb seda ulatuslikult piirama hakata.

Koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku piiramiseks Ida-Viru maakonnas kehtestas Vabariigi Valitsus 10. detsembril 2020. a ulatuslikumad lisapiirangud ja need on vähendanud viiruse leviku kiirust selles piirkonnas. Nii näiteks on stabiliseerunud haiglas olevate inimeste arv. Seetõttu, arvestades muu hulgas Harju maakonnas elavate inimeste hulka, kehtestati seal nakatumise pidurdamiseks sarnaselt Ida-Viru maakonnaga piirangud, mille eesmärk on vähendada inimeste omavahelisi igapäevaseid kontakte piiratud ajavahemikul kolme nädala jooksul alates 28. detsembrist 2020. a.

Lisaks piirkondlikele intensiivsetele liikumisvabaduse piirangutele kehtivad alates 14. detsembrist 2020. a kuni 10. jaanuarini 2021. a üle Eesti liikumisvabaduse piirangud haridusasutuses viibimiseks ja liikumiseks. Õppijatel on keelatud viibida ja liikuda üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste, rakenduskõrgkoolide ning ülikoolide õppehoonetes, välja arvatud juhul, kui õppijad vajavad hariduslikke tugiteenuseid või õpetaja hinnangul konsultatsioone õpitulemuste saavutamiseks või sooritavad nad praktilist õpet, eksameid või teste või osalevad olümpiaadidel.

Võttes arvesse viiruse laialdasemat levikut Harju ja Ida-Viru maakonnas, nähakse korraldusega neis maakondades ette piirangud haridusasutustele alates 11. jaanuarist 2021. a, mil lõpeb koolivaheaeg. Teistes Eesti maakondades võivad õppijad pärast koolivaheaja lõppu naasta kontaktõppele.

Samuti pikendatakse korraldusega kogu Eestis kehtivaid tähtajalisi rangemaid nõudeid sportimisele ja treenimisele, sealhulgas spordivõistlustele, ning ka piiranguid noorsootööle ja nii noorte kui ka täiskasvanute huviharidusele, huvitegevusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele.

Piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil

nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 muudetakse korralduse nr 282 punkte 20⁴–20⁷, millega on kehtestatud tingimused sportimisele, treenimisele, spordi- ja liikumisürituste läbiviimisele, spordivõistlustele, noorsootööle, huviharidusele, huvitegevusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele, ning pikendatakse neile tegevustele kehtestatud piiranguid kuni 10. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud).

Korralduse nr 282 punkti 20⁴ kohaselt on alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) sisetingimustes lubatud sportimine ja treenimine, kui on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas treening koos juhendajaga, või kui tegevus või treening viiakse läbi kontaktivabalt. Välistingimustes on lubatud rühmaviisiline tegevus kuni 10 osalejaga. Osalejate hulka ei loeta ühte juhendajat või treenerit. Harju ja Ida-Viru maakonnas on sisetingimustes lubatud sportimine ja treenimine ainult professionaalse sporditegevuse puhul ning välistingimustes on lubatud sportimine ja treenimine, kui on tagatud osalejate arv rühmas kuni 10 inimest.

Korralduse nr 282 punkti nr 20⁵ kohaselt on alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) keelatud spordi- ja liikumisüritused.

Korralduse nr 282 punktiga 20⁶ on alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) ette nähtud lisapiirangud spordivõistluste läbiviimisele. Spordivõistlustel võivad osaleda ainult spordialaliidu võistlussüsteemis osalevad sportmängude meistriliiga võistkonnad, professionaalsed sportlased, Eesti täiskasvanute ja noorte koondise liikmed ja kandidaadid. Pealtvaatajaid võistlustele ei lubata.

Korralduse nr 282 punktiga 20⁷ on alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) ette nähtud lisapiirangud nii sise- kui ka välistingimustes korraldatavale noorsootööle, huvitegevusele, huviharidusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele. Noorsootöö, huviharidus, huvitegevus, täienduskoolitus ja täiendõpe siseruumides on lubatud, kui on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas koos juhendajaga. Noorsootöö, huviharidus, huvitegevus, täienduskoolitus ja täiendõpe välistingimustes on lubatud, kui tagatud on osalejate arv rühmas kuni 10 inimest, ning tagatud peab olema, et kokku ei puututa teiste rühmadega. Osalejate hulka ei loeta ühte juhendajat või treenerit, kes võib rühma juhendada. Tegevuste elluviimisel tuleb jälgida, et kogu aeg oleks tagatud piisav vahemaa, vältimaks rühmade kokkupuutumist.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punkt 20⁸ ja sätestatakse liikumisvabaduse piirangud haridusasutuses viibimiseks ja liikumiseks Harju ja Ida-Viru maakonnas alates 11. jaanuarist 2021. a.

Korralduse nr 282 punktiga 20⁸ keelati 10. detsembril 2020. a alates 14. detsembrist kuni 31. detsembrini 2020. a õppijatel viibida ja liikuda üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste, rakenduskõrgkoolide ning ülikoolide õppehoonetes, välja arvatud juhul, kui õppijad vajavad hariduslikke tugiteenuseid või õpetaja hinnangul konsultatsioone õpitulemuste saavutamiseks või sooritavad nad praktilist õpet, eksameid või teste või osalevad olümpiaadidel. 23. detsembril 2020. a pikendati koolihoonetes viibimise keeldu kuni 10. jaanuarini 2021. a, välja arvatud

üldhariduskoolide 1. kuni 4. klassi õpilastele. Koolihoone õpperuumis tuleb tegevuse iseloomu arvesse võttes tagada hajutamine ning väljaspool õpperuumi võivad koos viibida ja liikuda kuni kaks isikut, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada. Hajutamise nõue ning muud viiruse leviku ennetamiseks vajalikud meetmed kehtivad nii õppijate kui ka personali kohta, mh ühiskasutatavates ruumides nagu sööklad, õpetajate toad, riietusruumid jmt.

Haridussüsteemi piirangud mõjutavad u 3400 asutuse (lasteaedadest avatud noortekeskusteni) ja u 25 000 töötaja elu ja töökorraldust. Lisaks sellele on mõjutatud:

- üldhariduses u 160 000 õpilast ja u 320 000 lapsevanemat;
- kutse- ja kõrghariduses u 70 000 õppurit;
- täienduskoolituses vähemalt 100 000 õppurit;
- huvihariduses vähemalt 100 000 osalejat.

Võttes arvesse viiruse jätkuvalt laialdast levikut Harju ja Ida-Viru maakonnas nähakse korraldusega ette, et neis maakondades võivad pärast koolivaheaja lõppemist alates 11. jaanuarist 2021. a kuni 17. jaanuarini 2021. a k.a kontaktõppele naasta üldhariduskoolide 1.–4. klassi õpilased ning samuti 9. ja 12. klassi õpilased.

1.–4. klassi lubamine õppetööle võimaldab laste vanematel keskenduda oma põhitööle ning mitte olla lapsehoidja või täita abiõpetaja ülesandeid. 1.–4. klassi õppetöö on enamasti võimalik korraldada statsionaarselt ühes klassiruumis, klasside ja rühmade vahelisi kontakte vältides ning rakendades üldõpetuse meetodit.

9. ja 12. klassi õppetööle tagasi lubamine on oluline, kuna nad peavad juba mõne kuu pärast lõpetama vastava kooliastme õpingud. 9. klasside puhul on tegemist kohustusliku põhihariduse lõpetamisega ning 12. klasside puhul peavad õppijad praegu kehtivate tingimuste kohaselt juba 20. jaanuariks tegema eksamite infosüsteemis oma riigieksami valikud.

Teiste maakondade õppijatele alates 11. jaanuarist 2021. a piiranguid ette ei nähta, kuid seda võidakse teha, kui viiruse levik laieneb ja epidemioloogiline olukord Eestis muutub.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 3 tunnistatakse kehtetuks korralduse nr 282 punkt 20¹⁰, kuna tegemist on rakendusliku sättega ning selle regulatiivne eesmärk on saavutatud.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine. Korraldus jõustub 30. detsembril 2020. a, välja arvatud punkti 1 alapunktiga 2 tehtav muudatus, mis jõustub 11. jaanuaril 2021. a.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär

29. detsember 2020. a